

„DE ESTE CINEVA...”. O PERSPECTIVĂ RETORICĂ ASUPRA CELEI MAI CUNOSCUTE OMILII PASCALE

Drd. Tudorel-Constantin RUSU
Facultatea de Filosofie și Științe Social-Politice, Iași

Abstract

“What has Athens to do with Jerusalem?” is the famous question of the early Christian Church writer, Tertullian. Following the same dilemma, this paper seeks to answer a similar question: “What has John Chrysostom got to do with Aristotle?”. For example, The Paschal Catechetical Homily of Saint John Chrysostom – a Christian model of eloquence – is discursively analysed by relating to the Aristotelian concept of pathos. My research reveals how and by what means the classical rhetorical pathos is used in the most famous Christian Paschal homily and what are the emotions that the preacher aims to arouse among the audience, given the importance and specificity of the feast.

Keywords: pathos, classical rhetoric, Saint John Chrysostom, Aristotle, Paschal homily, audience.

Argument

Una dintre cele trei componente ale relației retorice la Aristotel este *pathos*-ul, întregul „ansamblu de trăiri psihologice”¹ pe care auditoriul le manifestă în timpul unui discurs, ca urmare a intenției oratorului de persuadare, de convingere.

Având în vedere faptul că rolul retoricii este în întregime în vederea *opinieii*, după cum Aristotel afirmă în mai multe rânduri (*Retorica* I, 1, 1355b, 5-20; I, 2, 1355b, 25-30; III, 1, 1403b, 35), folosirea în discursuri a mijloacelor prin care se produce *pathos*-ul, care are în vedere *auditoriul-judecător*, are o importanță aparte. În acest sens se exprimă Stagiritul, când afirmă că, în oratorie, deținerea cunoștințelor nu duce în mod obligatoriu la persuasiune: „în plus,

¹ Constantin Sălăvăstru, *Mic tratat de oratorie*, Ediția a II-a, Colecția „Cicero”, Editura Universității „Al. I. Cuza”, Iași, 2010, p. 68.